

Palveluvalikoimaneuvoston (PALKO) potilaspäivä 17.9.2015

Mitä ja miten PALKO tekee?

Sidonnaisuudet

- **päätoimi: Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvoston pääsihteeri, STM (1.2.2014 alkaen)**
- **aiempi päätoimi: ylilääkäri, THL (31.1.2014 asti)**
- **aikaisemmat sivutoimet:**
 - ✓ Valviran pysyvä asiantuntija 31.12.2013 asti
 - ✓ Lääkärilehden lääkäritoimituksen jäsen 31.1.2014 asti
- **neonatologian dosenttuuri Helsingin ja Itä-Suomen yliopistossa**

PALKO siis määrittelee Suomen julkisesti rahoitetun (verorahoilla maksetun) terveydenhuollon palveluvalikoimaa.

Palveluvalikoima terveydenhuoltolain mukaan:
lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti perusteltu

- sairauksien ennaltaehkäisy
- sairauden toteamiseksi tehtävät tutkimukset ja taudinmääritys
- hoito
- kuntoutus

Palveluvalikoima sisältää julkisen terveydenhuollon palvelut ja sairausvakuutuksen sairaanhoitokorvaukset (Kela-korvaukset).

PALKO määrittelee Suomen terveydenhuollon palveluvalikoiman kokonaisuutta

- **palveluvalikoiman osia ovat aiemmin määritelleet monet eri toimijat ilman kokonaisuuden koordinoitua**
 - ✓ **sitovia linjausmekanismeja: lainsäädäntö, lääkekorvausjärjestelmä, KELAn linjaukset, kansallinen rokotus- ja seulontaohjelma**
 - ✓ **suositusluonteisia linjausmekanismeja: STM:n yhtenäiset kiirettömän hoidon perusteet, Käypä hoito, HALO**
- **PALKO on alkanut rakentaa kokonaisuutta mm. yllä olevien avulla, katvealueita tunnistaen**
- **PALKOn oman toiminnan priorisointi kriittisen tärkeää: mitkä potilas-/sairausryhmät, mitkä hoidot/palvelut vaativat kiireisimmin määrittelyä?**
- **palveluvalikoima ei tule ikinä ihan valmiiksi: määrittely on jatkuvaa, päivittyvää, täydentyvää**

Palveluvalikoima erillisistä osista yhdeksi kokonaisuudeksi

Paljon paloja on jo käytettävissä (mutta uusiakin tarvitaan).

Sama sateenvarjoilla: Ennen PALKOa monenlaisia hajallaan

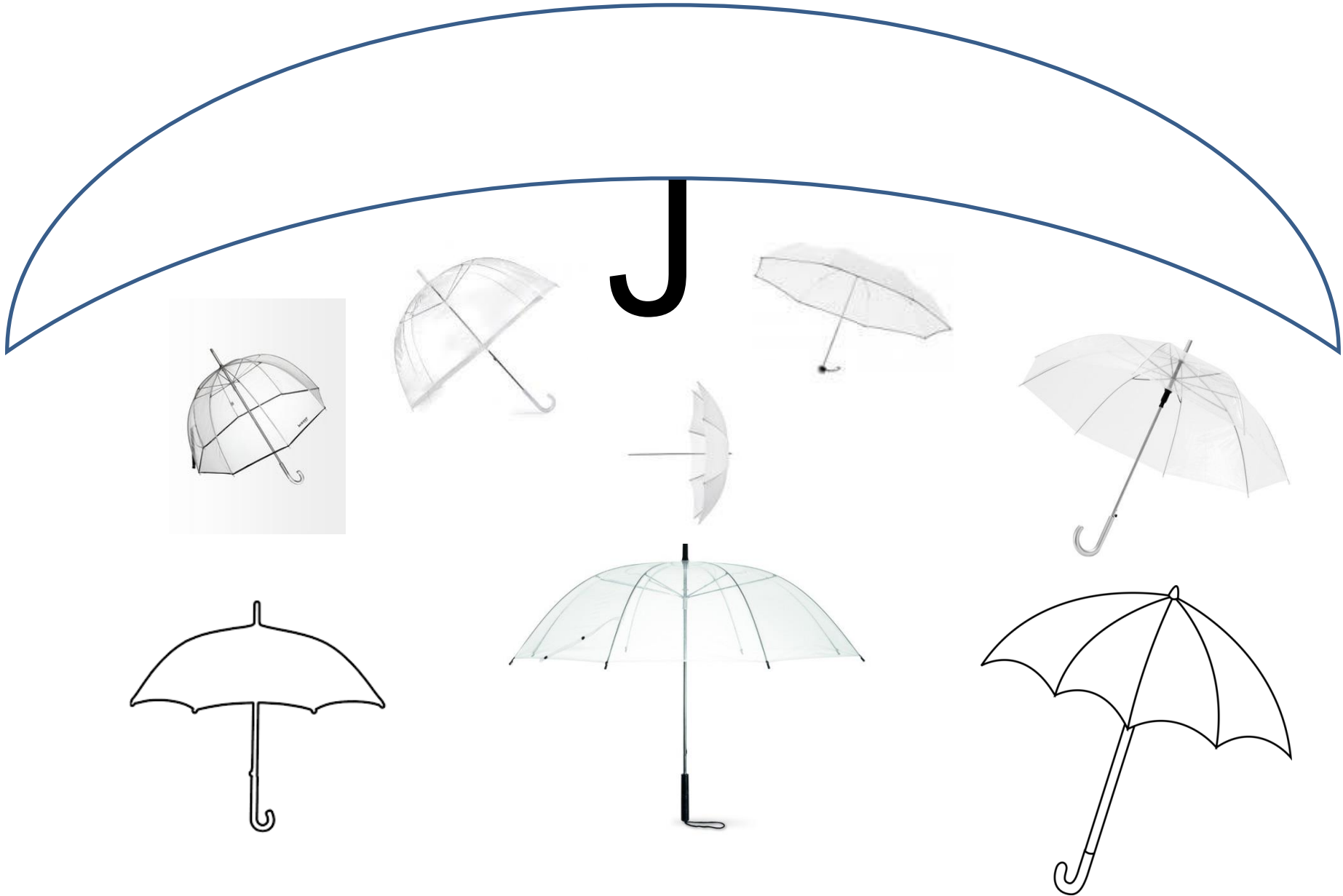

**PALKOn tavoitteena
kirrkaasti läpinäkyvä kattava varjo**

J

Pääsihteerin unelma: täysin läpinäkyvä valikoima

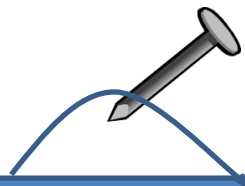

PALVELUVALIKOIMA

Tjänstebudet | Choices in health care

**Millä perusteilla valikoimaan tai sen
ulkopuolelle?**

Palveluvalikoimaneuvoston huoneentaulu

Suosituksia antaessaan neuvoston tulee ottaa huomioon

- eri alojen tutkimustieto
- muu näyttö
- terveydenhuollon eettiset näkökohdat
- terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät näkökohdat

Palveluvalikoiman rajat vedetään suhteellisen terveyshyödyn perusteella

Terveydenhuoltolain 7 a §:n mukaan terveydenhuollon palveluvalikoimaan kuuluvat **lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti perusteltu** sairauksien ennaltaehkäisy, sairauden toteamiseksi tehtävät tutkimukset sekä taudinmääritys, hoito ja kuntoutus. Palveluvalikoimaan ei kuitenkaan kuulu sellainen terveyden- ja sairaanhoidon toimenpide, tutkimus, hoito ja kuntoutus, johon sisältyy saavutettavan terveyshyödyn kannalta **kohtuuttoman suuri riski** potilaan hengelle tai terveydelle tai jonka **vaikuttavuus on vähäinen** ja jonka aiheuttamat **kustannukset ovat kohtuuttomat** saavutettavissa olevaan terveyshyötyyn ja hoidolliseen arvoon nähden.

Terveydenhuoltolaki ei määrittele, mitä käsitteet lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti perusteltu, kohtuuttoman suuri riski, vähäinen vaikuttavuus ja kohtuuttomat kustannukset konkreettisesti tarkoittavat.

Kaikki nämä terveydenhuoltolain mainitsemat **palveluvalikoiman sisään tai sen ulkopuolelle rajaamisen perusteet ovat suhteellisia ja arvosidonnaisia. Niille ei ole entuudestaan sovittuja, yleisesti hyväksytyjä tulkintoja. Palveluvalikoimaneuvoston tehtävä onkin tulkita ja määritellä niitä.**

Rajaukset ja rajapinnat

Palveluvalikoiman määrittely ≠ valvonta

PALKOlla Ei ole mandaattia ottaa kantaa:

- **terveydenhuollon valvontaan**
- **terveydenhuollon palveluiden järjestämiseen (miten)**
- **terveydenhuollon palvelut tuottamiseen (missä/kuka)**
- **terveydenhuollon johtamiseen**
- **terveydenhuollon toimijoiden yhteistyöhön**
- **terveydenhuollon asiakasmaksujen suuruuteen**
- **terveydenhuollon henkilökunnan määrään / osaamistasoon**
- **hoitoonpääsyn määräaikoihin**
 - ✓ **vaikkei PALKOn varsinaista mandaattia, yhteistyötä valtakunnallisen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmän kanssa**

PALKOn jaostot

Prosessien ja periaatteiden (PROPE) jaosto

Suun terveydenhuollon (SUTE) jaosto

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien (TULES) jaosto

- **jaostot valmistelevat asioita yhdessä PALKOn sihteeristön kanssa**
- **PALKO käsittelee ja päättää**
- **kaikkien asioiden valmisteluun ei tarvita jaostoja (esim. silmätaudit)**
- **tarvittaessa voidaan perustaa lisää jaostoja**
- **jaostojen kokoonpanoa voidaan tarvittaessa täydentää**

Esimerkkejä PALKOn asialistalta

- silmänpohjan kostean ikärappeuman (AMD) pistoshoito
- hepatiitti C:n uudet lääkehoidot
- tähystyskirurgiset toimenpiteet polven osteoartroosissa
- lonkkamurtuman hoito ja kuntoutus
- kuntoutus selkävivun kroonistumisen estossa
- fysioterapiaohjaus tuoreessa spondyloartiitissa
- suun terveydenhuolto: Sari kertoo tarkemmin

Suosituksen rakenne

Suositus

SUOSITUSLAUSE

TERVEYSONGELMAN VAKAVUUS

VAIKUTTAVUUS

TURVALLISUUS

KUSTANNUKSET

EETTISET YM. ERITYISKYSYMYKSET

Koodit

DIAGNOOSI- JA TOIMENPIDEKOODIT

Liitteet

LISÄTIEDOT

Linkit selvityksiin, kirjallisuuteen ym.

Perustelut

Kiitos!

